

Návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2024

Sešit D

Zpráva o stavu a vývoji státních finančních aktiv a státních záruk

Obsah

I. Základní tendence vývoje státních finančních aktiv a pasiv.....	1
II. Stav a vývoj státních finančních aktiv	3
1 Operace na bankovních depozitních účtech SFA.....	3
2 Státní zahraniční pohledávky	7
3 Majetkové účasti státu	9
3.1 Účasti u mezinárodních finančních institucí a zahraničních společností.....	9
3.2 Majetkové účasti u tuzemských společností	11
4 Státní půjčky, návratné finanční výpomoci a jiné tuzemské pohledávky státu	11
III. Přehled o stavu a vývoji státních záruk.....	12
1 Standardní státní záruky	12
2 Nestandardní státní záruky.....	13
3 Ručení ze zákona.....	13
4 Záruky související s mechanismem ESM a EFSM	13
5 Aval směnek, vystavených ČNB	14
IV. Tabulkové přílohy.....	15

Seznam zkratk

ČNB	Česká národní banka
ČSOB	Československá obchodní banka
IBRD	Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj
IDA	Mezinárodní asociace pro rozvoj
IFC	Mezinárodní finanční korporace
MBHS	Mezinárodní banka hospodářské spolupráce
MIB	Mezinárodní investiční banka
MF	Ministerstvo financí
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
NFV	návratná finanční výpomoc
OSFA	Operace státních finančních aktiv
p. a.	per annum
p. b.	procentní bod
SDD	Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy
SFA	Státní finanční aktiva
SÚRAO	Správa úložišť radioaktivních odpadů
VPS	Všeobecná pokladní správa

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Vývoj státních finančních aktiv a pasiv (mld. Kč)	1
Tabulka č. 2: Příjmové a výdajové operace korunových účtů SFA (mil. Kč)	4
Tabulka č. 3: Vývoj a struktura celkových stavů státních zahraničních pohledávek (mil. Kč)	7
Tabulka č. 4: Změny ve stavech vládních pohledávek vůči zahraničí (mil. Kč)	8
Tabulka č. 5: Změny ve stavech převzatých zahraničních pohledávek (mil. Kč)	8
Tabulka č. 6: Změny ve stavech pohledávek za deblokátory zahraničních pohledávek (mil. Kč)	8
Tabulka č. 7: Stav splaceného kapitálu a jejich změny (mil. Kč)	9
Tabulka č. 8: Stav celkového upsaného kapitálu a jejich změny (mil. Kč)	10
Tabulka č. 9: Závazky z nesplacené části upsaného kapitálu (mil. Kč)	10
Tabulka č. 10: Účast u tuzemských společností ve správě Ministerstva financí (mil. Kč)	11
Tabulka č. 11: Účast u tuzemských společností ve správě MF a dalších resortů (mil. Kč)	11
Tabulka č. 12: Pohledávky státu z realizovaných státních záruk (mil. Kč)	13

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj rozložení držby státních dluhopisů v roce 2024 (mil. Kč)	2
Graf č. 2: Vývoj prostředků jaderného účtu (mil. Kč)	5
Graf č. 3: Vývoj výnosů z investování na jaderném účtu (mil. Kč)	6
Graf č. 4: Vývoj krátkodobých úrokových sazeb (% p.a.)	6

I. Základní tendence vývoje státních finančních aktiv a pasiv

Vývoj státních finančních aktiv a pasiv vymezených § 36 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „rozpočtová pravidla“) charakterizují za rok 2024 následující údaje:

Tabulka č. 1: Vývoj státních finančních aktiv a pasiv (mld. Kč)

	Stav k		Změna za rok 2024	Struktura %	
	31.12.2023	31.12.2024		31.12.2023	31.12.2024
Prostředky státu na běžných bankovních účtech SFA	15,3	77,4	62,1	4,3	21,8
Pohledávky státu vůči zahraničí vč. pohledávek z deblokací	19,6	20,0	0,4	5,5	5,6
Pohledávky státu vůči tuzemsku	42,8	35,7	-7,1	12,0	10,0
Majetkové účasti státu u zahraničních a tuzemských společ.	58,4	59,1	0,7	16,5	16,6
Cenné papíry v držbě státu ¹	218,8	163,5	-55,3	61,7	46,0
Ostatní finanční aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Státní finanční aktiva celkem	354,9	355,7	0,8	100,0	100,0
Emise státních dluhopisů na domácím trhu	2 958,7	3 182,2	223,5	92,7	92,3
Přijaté úvěry	147,4	178,3	31,0	4,6	5,2
Emise státních dluhopisů na zahraničních trzích	4,7	4,6	-0,1	0,1	0,1
Přijaté zápůjčky	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nesplacená část upsaného kapitálu	79,5	84,1	4,6	2,5	2,4
Jiné	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Státní finanční pasiva celkem	3 190,4	3 449,3	258,9	100,0	100,0

¹ SDD v portfoliu jaderného účtu ve výši 1,4 mld. Kč k 31. 12. 2023 nejsou zahrnuty do státních finančních pasiv

Zdroj: MF

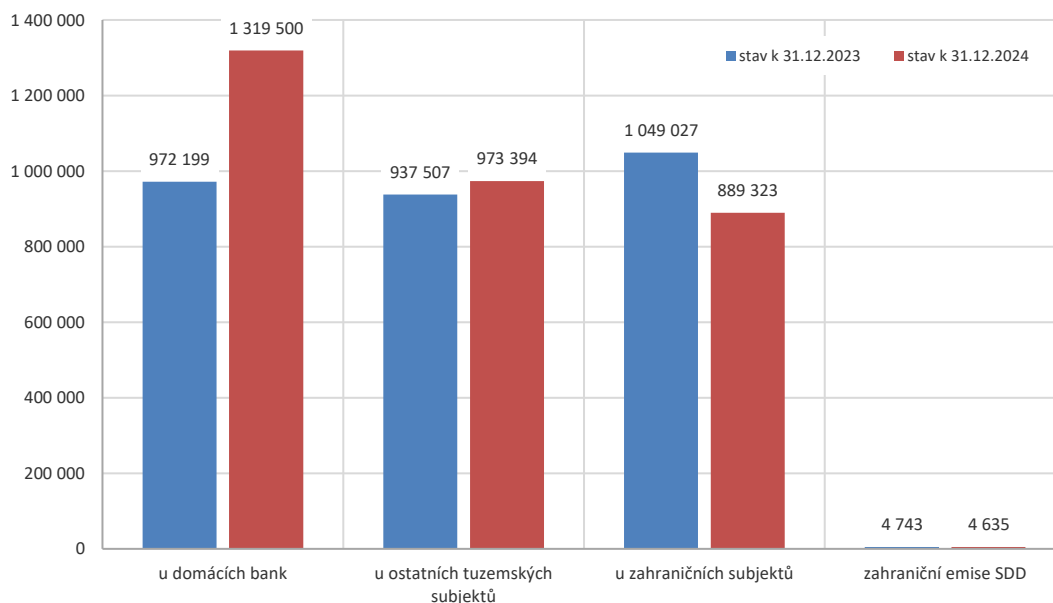
Dlouhodobá tendence meziročního poklesu vykazovaného stavu státních finančních aktiv se zastavila v roce 2018 a od té doby tento stav převážně roste. V průběhu roku 2024 došlo oproti předchozímu roku k poměrně nevýraznému nárůstu na hodnotu 355,7 mld. Kč, což představovalo zvýšení o 0,8 mld. Kč. V roce 2024 došlo rovněž k růstu vykazovaného stavu státních finančních pasiv. K 31. 12. 2024 činil stav státních finančních pasiv 3 449,3 mld. Kč, tedy o 258,9 mld. Kč více oproti roku 2023.

V roce 2024 měl zásadní vliv na zvýšení celkového stavu státních finančních pasiv vývoj závazků ze státních dluhopisů vydaných podle českého práva a prodaných na domácím trhu, kde nárůst o 223,5 mld. Kč, respektive o 7,6 %, znamenal zvýšení celkového stavu na 3 182,2 mld. Kč. Nárůst se přitom týkal nejen střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů, ale i státních pokladničních poukázek. Naopak stav státních dluhopisů určených pro občany meziročně poklesl v důsledku vyšších splátek před datem splatnosti na základě uplatnění práva držitelů podle emisních podmínek ve srovnání vydáním nových tranší ve formě reinvestice výnosů. Struktura držitelů státních dluhopisů vydaných na domácím trhu se ke konci roku 2024 v porovnání s rokem 2023 změnila a to zejména u sektorů domácích bank a nerezidentů. Nejvyšší podíl na držbě státních dluhopisů vydaných na domácím trhu má nově sektor domácích bank, když na konci roku 2024 držely domácí banky přibližně 42 % státních dluhopisů vydaných na domácím trhu, což je o 8,6 p. b. více než na konci roku 2023. S nárůstem sektoru domácích bank došlo k poklesu sektoru nerezidentů na úroveň 35 %, tedy o 7,5 p. b. méně než na konci roku 2023. Sektor ostatních finančních držitelů je v čase relativně stabilní, představující 24 % držitelů státních dluhopisů vydaných na domácím trhu, sektor domácností pak tvoří stejně jako na konci roku 2023 přibližně 4 %. Zadluženost z emisí státních dluhopisů vydaných podle zahraničního práva a prodaných na zahraničních trzích klesla v důsledku kurzových rozdílů o 0,1 mld. Kč, a na konci roku 2024 tak činila 4,6 mld. Kč.

V průběhu roku 2024 byly přijaty nové úvěry od Evropské investiční banky v celkové výši 22,5 mld. Kč a zároveň se uskutečnily řádné splátky jistin úvěrů přijatých od Evropské investiční banky v celkové výši 0,6 mld. Kč. Dále byla přijata první tranše úvěru od Rozvojové banky Rady Evropy v celkové výši 2,0 mld. Kč. V závěru roku 2024 byla rovněž přijata první tranše úvěru od Evropské komise ve výši 190,9 mil. EUR. V důsledku kurzových rozdílů došlo ke zvýšení korunové hodnoty přijatých zápůjček a úvěrů o 2,3 mld. Kč. Korunová hodnota všech přijatých zápůjček a úvěrů tak ke konci roku 2024 činila 178,3 mld. Kč.

Zvýšení stavu závazků z nesplacené části upsaného kapitálu u mezinárodních finančních institucí v celkovém rozsahu o 4,6 mld. Kč bylo determinováno zejména navýšením upsaného kapitálu Rozvojové banky Rady Evropy a rovněž Evropské banky pro obnovu a rozvoj.

Graf č. 1: Vývoj rozložení držby státních dluhopisů v roce 2024 (mil. Kč)

Zdroj: MF

V roce 2024 se celková korunová hodnota státního dluhu zvýšila o 254,3 mld. Kč, respektive o 8,2 %, a dosáhla úrovně 3 365,2 mld. Kč, přičemž vnitřní státní dluh vzrostl o 223,5 mld. Kč a korunová hodnota vnějšího státního dluhu se zvýšila o 30,9 mld. Kč. Podíl vnějšího dluhu na celkovém státním dluhu se tak zvýšil na hodnotu 5,4 %.

Na straně státních finančních aktiv (dále také „SFA“) došlo ke zvýšení stavu peněžních prostředků státu uložených na korunových i cizoměnových bankovních účtech SFA, a to o cca 62,1 mld. Kč. Oproti tomu u pohledávek vůči tuzemsku došlo ke snížení, a to zejména z titulu úvěrů poskytnutých dle § 35 odst. 5 rozpočtových pravidel. K mírnému navýšení došlo u pohledávek státu vůči zahraničí, a to o 0,4 mld. Kč a u majetkových účastí státu u tuzemských a zahraničních společností, a to o 0,7 mld. Kč. V případě cenných papírů z finančního investování peněžních prostředků soustředěných na jaderném účtu došlo ke snížení stavu státních dluhopisů držených v portfoliu jaderného účtu o 1,4 mld. Kč a současně zvýšení stavu cenných papírů přijatých jako předmět zajištění – kolaterál při krátkodobém investování formou reverzních repo operací uzavřených přes konec roku 2024 (20,0 mld. Kč).

Celkový stav tuzemských cenných papírů držených Ministerstvem financí z finančního investování volných peněžních prostředků souhrnného účtu státní pokladny (cenné papíry, přijaté jako předmět finančního zajištění - kolaterál při finančním investování disponibilní likvidity státní pokladny) a stav pohledávek z investování formou depozit na bankovních účtech vedených u jiných peněžních ústavů byl vykázán ve výši 143,5 mld. Kč. V tom není zahrnut přijatý kolaterál a pohledávky z depozitních operací do výše odpovídající celkovému stavu peněžních prostředků na platebních účtech SFA, a to z důvodu zamezení rizika dvojího započtení obou těchto kategorií s peněžními prostředky vedenými na účtech SFA. Na zvláštním účtu rezervy důchodového pojištění je finanční investování pozastaveno a od roku 2012 jsou veškeré disponibilní prostředky zapojeny do řízení likvidity v rámci souhrnného účtu státní pokladny.

Celkově došlo na straně SFA k růstu o 0,8 mld. Kč.

II. Stav a vývoj státních finančních aktiv

1 Operace na bankovních depozitních účtech SFA

Vývoj státních finančních aktiv ve formě **peněžních prostředků uložených na bankovních účtech** u České národní banky lze v roce 2024 charakterizovat takto:

- Prostředky na běžných bankovních účtech SFA měly z části charakter korunových netermínovaných vkladů. Stav těchto korunových depozit, které tvoří jednu ze základních složek souhrnného účtu státní pokladny, dosáhl na konci roku 2024 úrovně 37,2 mld. Kč, což představuje 48,1 % celkového stavu bankovních depozit SFA. Pokud jde o prostředky na cizoměnových účtech SFA, jejich celkový zůstatek k 31. 12. 2024 činil 1,6 mld. EUR (tj. cca 40,2 mld. Kč).
- Prakticky veškeré příjmové, výdajové a částečně i financující operace prováděné na korunových depozitních účtech SFA se od roku 2001 staly součástí operací státního rozpočtu, a to převážně rozpočtové kapitoly Operace státních finančních aktiv (OSFA), zčásti též rozpočtové kapitoly Státní dluh (operace řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu). Prostředky na depozitních účtech SFA (resp. použití těchto prostředků z minulých let) jsou tak vedle prostředků z emisí státních dluhopisů a příp. prostředků z úvěrů přijatých od zahraničních finančních institucí zapojovány do financování schodku státního rozpočtu.
- Financování salda příjmů a výdajů rozpočtové kapitoly OSFA je prováděno z účtů SFA, které kromě toho kryjí též přesuny z kapitoly OSFA do jiných rozpočtových kapitol formou rozpočtových opatření. V roce 2024 nebyla rozpočtová opatření realizována.
- Od roku 2017 jsou v souladu se zákonem č. 263/2016 Sb., atomový zákon, (dále „atomový zákon“) prostředky uvolňované na financování činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO) rozpočtovány přímo v kapitole 322 - MPO a kryty z prostředků SFA (z jaderného účtu). V roce 2024 bylo uvolněno celkem 522,4 mil. Kč.
- Obdobně jako v předchozích letech nebyly ani v roce 2024 peněžní prostředky účtů SFA zapojeny k finančnímu krytí poskytnutých státních půjček, neboť čerpání nových státních půjček nebylo v kapitole OSFA rozpočtováno.
- Finanční investování dočasně volných prostředků na účtech SFA se v roce 2024 přímo týkalo pouze jaderného účtu, zřízeného podle atomového zákona. Rozsah průběžného krátkodobého finančního investování prostředků jaderného účtu postupně dosáhl celkové částky cca 855,7 mld. Kč. Stav cenných papírů držených v portfoliu z titulu finančního investování byl ke konci roku 2024 na úrovni 20,0 mld. Kč, jakožto kolaterál z krátkodobého investování formou reverzních repo operací uzavřených přes konec roku 2024. Ke konci roku 2024 nebyly v portfoliu jaderného účtu vedeny žádné střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy, neboť v průběhu roku 2024 došlo k jejich splacení. Disponibilní prostředky na účtu Rezervy důchodového pojištění nebyly samostatně investovány na finančním trhu, ale byly zapojeny do řízení likvidity státu v rámci souhrnného účtu státní pokladny.
- Podrobnější přehled o příjmových a výdajových operacích realizovaných v roce 2024 na korunových bankovních účtech SFA v porovnání se schváleným rozpočtem a skutečností za rok 2023 je uveden v tabulkové příloze části tohoto sešitu v tabulce č. 2. Shrnující pohled na příjmové a výdajové operace korunových účtů SFA podává následující tabulka:

Tabulka č. 2: Příjmové a výdajové operace korunových účtů SFA (mil. Kč)

	Skutečnost 2023	Rozpočet 2024	Skutečnost 2024	Plnění rozpočtu (%)	Index 2024/2023
Příjmy z operací na účtech SFA celkem	30 534,8	5 311,5	22 729,5	-	74,4
příjmové operace kapitoly OSFA	4 693,9	5 311,5	6 124,3	115,3	130,5
ostatní příjmové operace SFA	25 840,9	-	16 605,2	-	64,3
Výdaje z operací na účtech SFA celkem	21 157,7	920,6	21 740,0	-	102,8
výdajové operace kapitoly OSFA	2,1	10,0	2,1	20,6	99,3
přesuny z OSFA do jiných rozpočtových kapitol	250,1	0,0	0,0	-	0,0
výdaje na činnost SÚRAO hrazené z jaderného účtu	584,4	910,6	522,4	57,4	89,4
ostatní výdajové operace SFA	20 321,1	-	21 215,6	-	104,4
Saldo příjmů a výdajů z operací SFA celkem	9 377,1	4 390,9	989,5	-	10,6
za kapitolu OSFA včetně přesunů	4 441,7	5 301,5	6 122,3	115,5	137,8

Zdroj: MF

Schválený rozpočet, dle zákona č. 433/2023 Sb., zákon o státním rozpočtu České republiky na rok 2024, stanovil saldo příjmů a výdajů kapitoly OSFA (včetně transferů do jiných rozpočtových kapitol) ve výši 5 301,5 mil. Kč.

U operací za kapitolu OSFA včetně transferů došlo v roce 2024 stejně jako v roce 2023 k převaze příjmů nad výdaji, a to ve výši cca 6 122,3 mil. Kč, což představovalo plnění schváleného rozpočtu v tomto ukazateli na 137,8 %.

Příjmové operace kapitoly OSFA dosáhly v roce 2024 výše 6 124,3 mil. Kč, tj. 130,5 % schváleného rozpočtu. Na tomto výsledku se podílelo zejména překročení nedaňových příjmů. Rozpočtované příjmy u výnosů z finančního investování na jaderném účtu byly překročeny o 376,2 mil. Kč, a to i přes snižování úrokových sazeb ze strany České národní banky. Příjmy z inkasovaných dividend byly rovněž vyšší než rozpočtované, a to o 281,8 mil. Kč a rovněž příjmy z likvidace státních podniků byly o 208,4 mil. Kč vyšší, než stanovil rozpočet.

Přímé výdaje kapitoly OSFA rovněž nedosahovaly objemů rozpočtovaných na rok 2024 a úhrnem představovaly částku 2,1 mil. Kč. Tuto částku tvořily výhradně uhrazené poplatky související se službami poskytovanými v rámci správy cenných papírů. V průběhu roku 2024 nebyly realizovány úpravy rozpočtu kapitoly OSFA spočívající v přesunech výdajů do jiných kapitol na základě provedených rozpočtových opatření.

Komentář k příjmovým a výdajovým operacím kapitoly OSFA, jakož i k uvolňování účelově určených prostředků SFA na krytí výdajů realizovaných v jiných rozpočtových kapitolách je uveden v příslušném kapitolním sešitu státního závěrečného účtu.

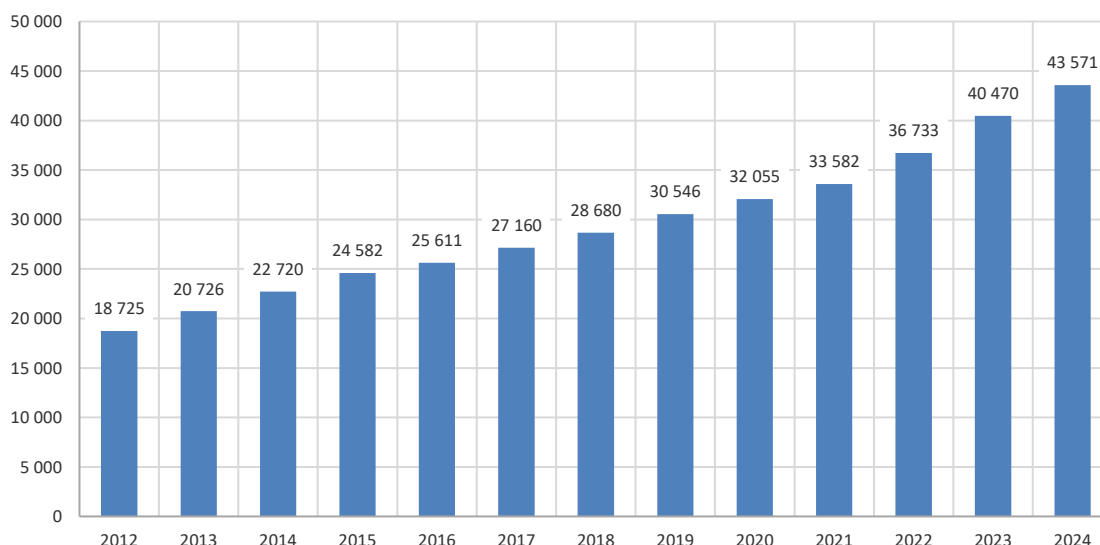
Pokud jde o ostatní příjmové a výdajové operace na účtech SFA, po zahrnutí výdajů z jaderného účtu na činnost SÚRAO (522,4 mil. Kč) bylo dosaženo záporného salda z těchto operací ve výši cca -5 132,8 mil. Kč. Podrobnější přehled o peněžních prostředcích a operacích na korunových bankovních účtech SFA v roce 2024 v členění podle hlavních bloků i jednotlivých účtů SFA je uveden v tabulkové příloze tohoto sešitu v tabulce č. 3.

Investování peněžních prostředků souhrnných účtů státní pokladny probíhalo obdobně jako v minulých letech na účtech řízení likvidity státní pokladny. V průběhu roku 2024 byly provedeny krátkodobé investice s použitím kolaterálu v podobě poukázek České národní banky a střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů. Celkové příjmy z těchto operací činily 17 881,0 mil. Kč. Celkový příjem ze zápůjček a úvěrů poskytnutých v souladu s § 35 odst. 5 a § 35a rozpočtových pravidel v roce 2024 činil 1 401,2 mil. Kč. Peněžní plnění nahrazující úrok činilo v roce 2024 celkem 1 287,8 mil. Kč. Úročením zůstatků běžných účtů bylo dosaženo příjmu 33,6 mil. Kč. Příjmy ze zápůjček státních dluhopisů činily 2,0 mil. Kč. Celkové čisté úrokové příjmy z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny dosáhly v roce 2024 výše 18 030,1 mil. Kč, což oproti roku 2023 představuje pokles o 5 546,5 mil. Kč.

Investování prostředků na jaderném účtu SFA probíhalo ve sledovaném období výhradně do krátkodobých instrumentů finančního trhu. Volné peněžní prostředky byly průběžně investovány v celkovém objemu 855,7 mld. Kč, a to formou reverzních repo operací se zajištěním poukázkami České národní banky.

Celkový stav státních dluhopisů držených v portfoliu jaderného účtu se oproti závěru roku 2023, kdy byl ve výši 1,4 mld. Kč (ve jmenovité hodnotě), snížil na 0 Kč k 31. 12. 2024, neboť k 25. 5. 2024 došlo ke splacení Dluhopisu České republiky, 2009 - 2024, 5,70 %. Původně převažující podíl střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů, který se až do konce roku 2013 zvolna zvyšoval, se od roku 2014 začal postupně snižovat, a to na úkor rostoucího podílu krátkodobého investování formou reverzních repo operací. Pozastaveny zůstaly v roce 2024 nové nákupy střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů do portfolia jaderného účtu, od roku 2013 je pak zcela utlumen rovněž nákup státních pokladničních poukázek.

Graf č. 2: Vývoj prostředků jaderného účtu (mil. Kč)

Zdroj: MF

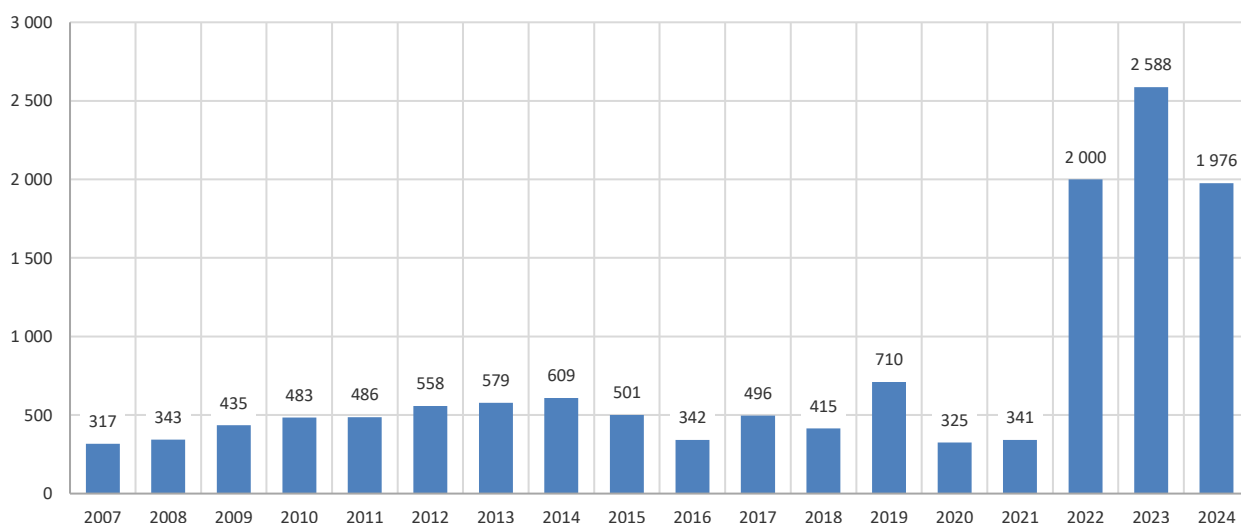
Z grafu je zřejmý postupný nárůst celkových prostředků jaderného účtu až na hodnotu 43 571,2 mil. Kč.

Portfolio jaderného účtu k 31. 12. 2024 bylo tvořeno peněžními prostředky na bankovním účtu (23 571,2 mil. Kč) a kolaterálem při krátkodobém investování formou reverzních repo operací uzavřených přes konec roku 2024 (20,0 mld. Kč). V závěru roku 2024 nebyly realizovány žádné zápůjčky cenných papírů (střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů) z portfolia jaderného účtu.

Za rok 2024 bylo dosaženo celkových výnosů inkasovaných na jaderný účet ve výši cca 1 976,2 mil. Kč. Z této částky připadá 79,8 mil. Kč na výnosy z ročních kuponů střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů, držených v portfoliu jaderného účtu v celkové jmenovité hodnotě 1 400 mil. Kč. Zbývající výnosy ve výši 1 896,4 mil. Kč byly generovány z průběžného krátkodobého finančního investování volných peněžních prostředků, a to formou reverzních repo operací. Oproti roku 2023 představuje výše uvedená hodnota celkových výnosů z investování na jaderném účtu částku nižší o cca 611,4 mil. Kč (tj. o 23,6 %). Důvodem poklesu celkových výnosů oproti roku 2023 bylo snižování úrokových sazeb ze strany České národní banky.

Inkasované výnosy z krátkodobého finančního investování poklesly v roce 2024 oproti roku 2023 o cca 584,4 mil. Kč a inkasované kupónové výnosy poklesly v roce 2023 o 27,1 mil. Kč.

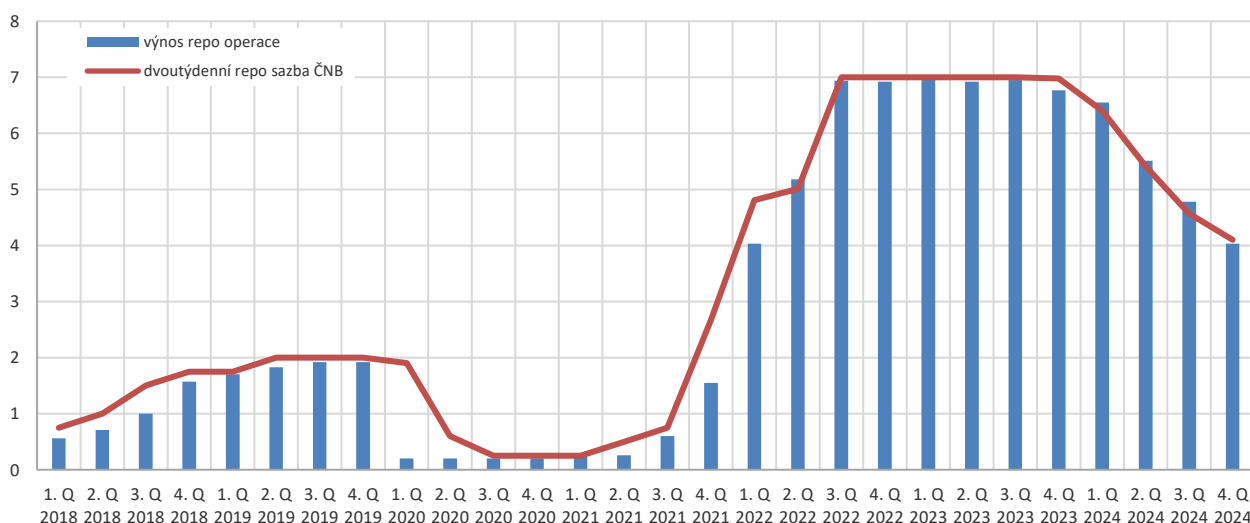
Graf č. 3: Vývoj výnosů z investování na jaderném účtu (mil. Kč)

Zdroj: MF

Vývoj výnosnosti krátkodobého finančního investování kopíruje vývoj 2T repo sazby vyhlášené Českou národní bankou. V roce 2017 došlo po předchozím období velmi nízkých sazeb k jejich opětovnému růstu, a tato růstová tendence pokračovala i v průběhu roku 2018 (sazby vzrostly postupně z 0,50 % p. a. až na 1,75 % p. a.). V roce 2019 se výnosnost reverzních repo operací pohybovala nejčastěji v rozmezí 1,72 % p. a. až 1,98 % p. a. (2T repo sazba vzrostla od 3. 5. 2019 na 2,0 % p. a.). V roce 2020 se do vývoje sazeb negativně promítla zhoršující se situace v souvislosti s šířením nemoci COVID – 19 a její dopady na ekonomiku. 2T repo sazba tak postupně klesla z únorových 2,25 % p. a. až na úroveň 0,25 % p. a. platnou od 11. 5. 2020 až do poloviny roku 2021. Výnosnost reverzních repo operací v první polovině roku 2021 oscilovala v intervalu od 0,20 % p. a. do 0,25 % p. a. Od června 2021 Česká národní banka přistoupila k postupnému zvyšování základních úrokových sazeb. K poslednímu zvýšení došlo 23. 6. 2022, a to na hodnotu 7,00 % p. a., což se projevilo i v nárůstu úrokových sazeb v rámci krátkodobého finančního investování. Sazba byla snížena na 6,75 % p. a. od 22. 12. 2023, čemuž odpovídá i mírný pokles průměrného výnosu repo operací v posledním čtvrtletí roku 2023. V roce 2024 došlo k postupnému snižování 2T repo sazby až na 4,00 % p. a. v listopadu 2024. Tento pokles se odrazil i ve výnosnosti reverzních repo operací.

Graf č. 4: Vývoj krátkodobých úrokových sazeb (% p. a.)

Zdroj: MF

V souladu s ustanovením § 36 rozpočtových pravidel byly od roku 2008 do roku 2012 investovány rovněž volné finanční prostředky uložené na zvláštním účtu rezervy pro důchodovou reformu / pro důchodové

pojištění. S ohledem na charakter těchto prostředků nebylo možno realizovat investiční transakce s využitím dlouhodobých instrumentů se splatností přesahující horizont roku 2012. V návaznosti na změnu metodiky jsou pak od roku 2012 veškeré volné peněžní prostředky ponechány ve stejném režimu jako prostředky uložené na ostatních účtech SFA. Tyto likvidní prostředky jsou součástí souhrnného účtu státní pokladny a byly investovány do krátkodobých instrumentů finančního trhu v rámci řízení likvidity, což se pozitivně odrazilo ve snížení nákladů kapitoly 396 - Státní dluh.

2 Státní zahraniční pohledávky

Podíl státních zahraničních pohledávek na celkovém stavu státních finančních aktiv zůstal v roce 2024 téměř beze změny, když došlo ke zvýšení na 5,6 % (tj. o 0,1 p. b.). Celkový stav těchto pohledávek se zvýšil o 374,7 mil. Kč, což představovalo zvýšení o 1,9 %, přičemž toto zvýšení je dáno především kurzovými vlivy.

V průběhu roku 2024 byla uzavřena Dohoda mezi vládou Alžírské demokratické a lidové republiky na straně jedné a vládou České republiky a vládou Slovenské republiky na straně druhé o řešení finančních záležitostí. Uzavřením dohody byla snížena původní výše pohledávky a byl stanoven splátkový kalendář, na jehož základě již Alžírsko provedlo první splátku.

Jako doplňující informace bez přímého dopadu na vykazované stavy státních finančních aktiv lze uvést, že u části pohledávek, které jsou klasifikovány jako nedobytné, jsou v souladu se zákonem o účetnictví vytvářeny opravné položky. V roce 2024 nebyly žádné pohledávky převedeny v účetnictví Ministerstva financí na podrozvahové účty.

Tabulka č. 3: Vývoj a struktura celkových stavů státních zahraničních pohledávek (mil. Kč)

	Stav k 31.12.2023	Stav k 31.12.2024	Změna stavu za rok 2024	Z toho kurzové rozdíly
Státní zahraniční pohledávky celkem	19 634,5	20 009,2	374,7	942,3
v tom:				
pohledávky z vládních úvěrů	10 884,8	11 111,6	226,8	790,5
podíl v %	55,4	55,5	60,5	83,9
převzaté zahraniční pohledávky	2 395,2	2 504,4	109,2	113,1
podíl v %	12,2	12,5	29,1	12,0
pohledávky za deblokátory	204,3	213,6	9,3	9,3
podíl v %	1,0	1,1	2,5	1,0
pohledávky za mezivládními organizacemi	1 583,9	1 613,3	29,5	29,5
podíl v %	8,1	8,1	7,9	3,1
ostatní	4 566,3	4 566,3	0,0	0,0
podíl v %	23,3	22,8	0,0	0,0

Zdroj: MF

Změny ve stavech zahraničních pohledávek byly ovlivněny kurzovými rozdíly, připisovanými úroky, realizovanými dle příslušných smluvních dokumentů, či dalšími operacemi, jak je zřejmé z následujících přehledů, členěných dle jednotlivých bloků.

Tabulka č. 4: Změny ve stavech vládních pohledávek vůči zahraničí (mil. Kč)

	Vládní pohledávky vůči zahraničí celkem	v tom:	
		civil	speciál
Stav k 31. 12. 2023	10 884,8	4 464,5	6 420,3
Vyúčtování připsaných úroků	75,5		75,5
Splátky ve prospěch příjmů státního rozpočtu	148,0	26,1	121,9
Splátky jistiny	126,6	26,1	100,5
Splátky úroků	21,4		21,4
Čisté inkaso z deblokací	0,0		
Zrušení pohledávek po dohodě s dlužníky	0,0		
Převody a jiné změny pohledávek	-491,2	-491,2	
Vyúčtované kurzové vlivy (+,-)	790,5	265,7	524,8
Stav k 31. 12. 2024	11 111,6	4 212,8	6 898,7

Zdroj: MF

U pohledávek z vládních úvěrů, které tvoří převážnou část zahraničních pohledávek státu, došlo ke zvýšení stavu o cca 226,8 mil. Kč, tj. o 2,1 %. Přestože na základě zmiňované dohody uzavřené s Alžírskem došlo ke snížení původní výše pohledávky za Alžírskem, kurzové vlivy toto snížení převážily a celkový stav pohledávek z vládních úvěrů se zvýšil. Splátky do státního rozpočtu v úhrnné částce 148,0 mil. Kč se týkaly pravidelných splátek jistiny (100,5 mil. Kč) a úroků (21,4 mil. Kč) z Iráku, inkasovaných na základě uzavřené mezivládní dohody a dále splátek jistiny (26,1 mil. Kč) z Alžírsku.

Tabulka č. 5: Změny ve stavech převzatých zahraničních pohledávek (mil. Kč)

	Převzaté zahraniční pohledávky státu celkem	v tom:	
		pohledávky v nesměnitelných a volných měnách	pohledávky ve volných měnách z titulu CDZ
Stav k 31. 12. 2023	2 395,2	1 741,7	653,5
Vyúčtování připsaných úroků			
Splátky ve prospěch příjmů státního rozpočtu	3,9	3,9	
Splátky jistiny	3,9	3,9	
Splátky úroků			
Čisté inkaso z deblokací			
Zrušení pohledávek po dohodě s dlužníky			
Převody a jiné změny pohledávek			
Vyúčtované kurzové vlivy (+,-)	113,1	100,9	12,2
Stav k 31. 12. 2024	2 504,4	1 838,7	665,7

Zdroj: MF

U převzatých pohledávek došlo k jejich mírnému zvýšení o 109,2 mil. Kč, tj. o 4,6 %, což bylo v převážné míře způsobeno kurzovými vlivy. U zahraničních pohledávek převzatých od ČSOB došlo v minulosti k účetnímu převedení pohledávky za Běloruskem na Ministerstvo zahraničních věcí. Současně bylo na základě příslušné dohody zahájeno nepeněžní plnění ze strany Běloruska, které v roce 2024 bylo ve výši 3,9 mil. Kč.

Tabulka č. 6: Změny ve stavech pohledávek za deblokátory zahraničních pohledávek (mil. Kč)

	Pohledávky za deblokátory zahraničních pohledávek státu celkem	v tom:	
		za deblokátory pohledávek vůči Rusku	za deblokátory jiných zahraničních pohledávek
Stav k 31. 12. 2023	204,3	110,2	94,2
Vyúčtování připsaných úroků			
Převod čistého inkasa do státního rozpočtu			
Odpis deblokovaných pohledávek			
Korekce a jiné změny pohledávek			
Vyúčtované kurzové vlivy (+,-)	9,3	9,2	0,1
Stav k 31. 12. 2024	213,6	119,4	94,3

Zdroj: MF

U pohledávek převedených na společnosti deblokující zahraniční pohledávky došlo v průběhu roku 2024 ke zvýšení jejich hodnoty o 9,3 mil. Kč, tj. o 4,5 %. Toto zvýšení je dáno výhradně kurzovými vlivy.

3 Majetkové účasti státu

Podíl mezinárodních a tuzemských majetkových účastí na celkovém stavu státních finančních aktiv se v roce 2024 téměř nezměnil, když na konci roku 2023 činil 16,5 % a na konci roku 2024 16,6 %. U majetkových účastí státu došlo oproti roku 2023 k navýšení celkového stavu cca o 650,5 mil. Kč, což je dáno navýšením upsaného, resp. splaceného kapitálu Rozvojové banky Rady Evropy, které schválila vláda České republiky svým usnesením ze dne 27. září 2023 č. 717 a které nabylo účinnosti dne 29. února 2024 a dále navýšením splaceného kapitálu u Institucí Světové banky. Celkový růst majetkových účastí státu je však z větší míry dán kurzovými vlivy.

Podíl závazků z titulu nesplacené části upsaného kapitálu na celkovém stavu státních finančních pasiv se oproti roku 2023 mírně snížil na úroveň 2,4 %, což souviselo především s výrazným růstem státních finančních pasiv o 258,9 mld. Kč. Tato kategorie závazků se týká výhradně majetkových účastí státu u mezinárodních finančních institucí. V průběhu roku 2024 došlo k celkovému zvýšení závazků z titulu nesplacené části upsaného kapitálu o 4,6 mld. Kč, což je dáno výše zmíněným navýšením upsaného kapitálu Rozvojové banky Rady Evropy a rovněž Evropské banky pro obnovu a rozvoj. Ve značné míře k navýšení celkového stavu závazků z titulu nesplacené části upsaného kapitálu přispěly kurzové vlivy.

3.1 Účasti u mezinárodních finančních institucí a zahraničních společností

Do vykazovaného stavu zahraničních majetkových účastí státu je vedle splacené části upsaného kapitálu zahrnut i uhrazený podíl na rezervách a rezervních fondech, což se týká Evropské investiční banky (159,1 mil. EUR) a Rozvojové banky Rady Evropy (662,0 tis. EUR). V roce 2024 došlo ke zvýšení stavu zahraničních majetkových účastí, a to o 650,4 mil. Kč, což bylo dáno zejména kurzovými vlivy a dále již zmiňovaným navýšením upsaného, resp. splaceného kapitálu Rozvojové banky Rady Evropy o 4,7 mil. EUR (tj. o cca 119,7 mil. Kč) a navýšením splaceného podílu České republiky v Mezinárodní finanční korporaci o cca 3,6 mil. USD (tj. o cca 84,1 mil. Kč). Na snížení vykazovaného stavu majetkové účasti u společností E.ON S.E. a UNIPER S.E. o 69,4 mil. Kč se v roce 2024 měl vliv především pokles ceny akcií, který byl mírně korigován kreditními kurzovými vlivy.

Tabulka č. 7: Stav splaceného kapitálu a jejich změny (mil. Kč)

	Stav k 31.12.2023	Změna splaceného kapitálu	Vyúčtované kurzové rozdíly a jiné korekce	Stav k 31.12.2024
Evropská banka pro obnovu a rozvoj	1 320,8		24,6	1 345,4
Evropská investiční banka celkem ¹	8 799,6		163,7	8 963,4
Rozvojová banka Rady Evropy ¹	134,5	119,7	1,5	255,7
Instituce Světové banky	3 888,2	84,1	326,2	4 298,5
E.ON S.E.	1 110,0		-61,6	1 048,4
UNIPER S.E.	26,0		-7,9	18,1
Splacený kapitál ČR celkem	15 279,1	203,8	446,6	15 929,4

¹ včetně splaceného podílu na rezervách a rezervních fondech

Zdroj: MF

Co se týká upsaného kapitálu u zahraničních a mezinárodních společností, zde byl celkový nárůst umocněn vývojem směnného kurzu Kč vůči EUR a USD s celkovým kreditním dopadem 3 385,8 mil. Kč. K nárůstu upsaného kapitálu došlo u Rozvojové banky Rady Evropy, a to o cca 33,4 mil. EUR (tj. 119,7 mil. Kč) a dále u Mezinárodní finanční korporace, kde navýšení představovalo cca 3,6 mil. USD (tj. 84,1 mil. Kč), přičemž v případě Mezinárodní finanční korporace představovala tato částka zároveň nárůst upsaného splaceného kapitálu České republiky, ke kterému došlo v prvním čtvrtletí roku 2024. K datu 31. 12. 2024 tak činil stav upsaného (a splaceného) kapitálu České republiky v Mezinárodní finanční korporaci cca 93,8 mil. USD. V samotném závěru roku 2024 došlo ke schválení navýšení základního kapitálu Evropské banky pro obnovu a rozvoj. V případě České republiky se celkový upsaný kapitál u této instituce navýšil o 34,4 mil. EUR (tj. 866,9 mil. Kč).

Vzhledem k tomu, že v případě společností E.ON S.E. a UNIPER S.E. se jedná o veřejně obchodovatelné akcie bez uvedení jmenovité hodnoty, je pro vývoj hodnoty majetkové účasti jedním z určujících faktorů i dosažená tržní cena. V průběhu roku 2024 se tato cena snížila celkem o 3,6 mil. EUR (tj. o cca 90,6 mil. Kč). Tento pokles byl mírně korigován kreditními kurzovými rozdíly danými směnným kurzem Kč vůči EUR a hodnota majetkové účasti u těchto společností tak klesla o 69,4 mil. Kč.

Celková hodnota upsaného kapitálu tak v důsledku výše uvedených změn v průběhu roku 2024 vzrostla, a to z 90,9 mld. Kč na 96,0 mld. Kč, tj. o 5,7 %.

Tabulka č. 8: Stavy celkového upsaného kapitálu a jejich změny (mil. Kč)

	Stav k 31. 12. 2023	Změna stavu v roce 2024	Kursově rozdíly, korekce	Stav k 31. 12. 2024
Účast u Evropské banky pro obnovu a rozvoj	6 332,3	866,9	117,8	7 317,0
Účast u Evropské investiční banky	54 566,2		1 015,2	55 581,3
Účast u Rozvojové banky Rady Evropy	1 064,1	846,9	14,0	1 924,9
Účast u institucí Světové banky	27 719,3	84,1	2 308,3	30 111,6
Účast ČR u mezinárodních bank celkem	89 681,9	1 797,8	3 455,2	94 934,9
Účast u společnosti E.ON S.E.	1 110,0		-61,6	1 048,4
Účast u společnosti UNIPER S.E.	26,0		-7,9	18,1
Zahraniční majetkové účasti celkem	90 817,8	1 797,8	3 385,8	96 001,4

Zdroj: MF

Závazky z titulu nesplacené části upsaného kapitálu nejsou dle zákona č. 25/2015 Sb., kterým se mění zákon o rozpočtových pravidlech zahrnovány do státního dluhu a představují rozdíl mezi upsaným kapitálem a kapitálem splaceným. Jak je zřejmé z předchozích přehledů, jedná se o závazky vůči těmto mezinárodním bankovním institucím: Evropská banka pro obnovu a rozvoj, Evropská investiční banka, Rozvojová banka Rady Evropy a rovněž Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj a Mnohostranná agentura pro investiční záruky ze skupiny Světové banky.

Celkový stav těchto závazků se zvýšil což je dáno výše zmíněným navýšením upsaného kapitálu Rozvojové banky Rady Evropy a rovněž Evropské banky pro obnovu a rozvoj. Zvýšení představuje 5,8 %, (ze 79,5 mld. Kč na 84,1 mld. Kč), vyjádřeno v absolutní hodnotě o cca 4,6 mld. Kč. Konečný stav byl výrazně ovlivněn vývojem směnného kurzu Kč vůči EUR a USD. Celkový nárůst závazků z tohoto titulu byl umocněn kreditními kurzovými rozdíly v celkovém rozsahu 3,0 mld. Kč.

Tabulka č. 9: Závazky z nesplacené části upsaného kapitálu (mil. Kč)

	Stav k 31. 12. 2023	Změna závazku z nesplacené části upsaného kapitálu	Vyúčtované kursově rozdíly a korekce	Stav k 31. 12. 2024
Evropská banka pro obnovu a rozvoj	5 011,5	866,9	93,2	5 971,6
Evropská investiční banka	49 699,3		924,6	50 623,9
Rozvojová banka Rady Evropy	946,0	727,2	12,7	1 685,9
Instituce Světové banky	23 831,1		1 982,0	25 813,1
Závazek z nesplacené části upsaného kapitálu celkem	79 487,9	1 594,1	3 012,6	84 094,5

Zdroj: MF

3.2 Majetkové účasti u tuzemských společností

Upsaný kapitál je u všech tuzemských majetkových účastí v plné výši splacen.

Tabulka č. 10: Účast u tuzemských společností ve správě Ministerstva financí (mil. Kč)

	Stav k 31.12.2023	Ocenění v účetnictví k 31.12.2023	Změny stavu v roce 2024	Stav k 31.12.2024	Ocenění v účetnictví k 31.12.2024
Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.	5 814,0	5 814,0	0,0	5 814,0	5 814,0
Česká exportní banka, a.s.	4 200,0	4 200,0	0,0	4 200,0	4 200,0
Národní rozvojová banka, a.s.	867,0	1 171,0	0,0	867,0	1 171,0
Kongresové centrum Praha, a.s.	2 000,0	2 000,0	0,0	2 000,0	2 000,0
THERMAL - F, a.s.	1 099,6	1 099,6	0,0	1 099,6	1 099,6
Letiště Praha, a.s.	27 031,6	27 049,2	0,0	27 031,6	27 049,2
Ostatní tuzemské společnosti	222,4	1 120,9	0,1	222,5	1 122,1
MUFIS, a.s.	1,0	0,5	0,0	1,0	0,5
ČEZ, a.s.	221,4	1 120,4	0,1	221,6	1 121,6
Majetkové účasti převedené z ČKA	1 912,2	1 912,2	0,0	1 912,2	1 912,2
Účast u tuzemských společností ve správě MF	43 146,7	44 366,8	0,1	43 146,9	44 368,1

Zdroj: MF

Stav majetkových účastí u tuzemských společností, vykazovaný ve státních finančních aktivech k 31. 12. 2024 se oproti stavu vykazovanému k 31. 12. 2023 zvýšil o 0,1 mil. Kč. V průběhu roku byly v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů na majetkový účet Ministerstva financí převedeny akcie společnosti ČEZ, a.s., od Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových a od Generálního ředitelství cel v celkové hodnotě 0,1 mil. Kč. V závěru roku 2024 bylo rovněž schváleno zvýšení základního kapitálu Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., o 300 mil. Kč. K připsání akcií v odpovídající hodnotě na příslušný majetkový účet Ministerstva financí však došlo až počátkem roku 2025, z toho důvodu se tato změna nepromítla do údajů k 31. 12. 2024.

Jako doplňující informaci lze uvést, že u majetkové účasti státu v Národní rozvojové bance je příslušnost hospodaření rozdělena mezi Ministerstvo financí a ostatní resorty, konkrétně Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo pro místní rozvoj. Hodnoty, uvedené v následující tabulce, představují jmenovitou hodnotu akcií odpovídající příslušnému podílu na základním kapitálu.

Tabulka č. 11: Účast u tuzemských společností ve správě MF a dalších resortů (mil. Kč)

K 31. 12. 2023	podíl MF	podíl MPO	podíl MZe	podíl MZV	podíl MMR	celkem
Národní rozvojová banka, a.s.	867,0	882,3	-	-	882,3	2 631,7
K 31. 12. 2024	podíl MF	podíl MPO	podíl MZe	podíl MZV	podíl MMR	celkem
Národní rozvojová banka, a.s.	867,0	882,3			882,3	2 631,7

Zdroj: MF

Příjmy z dividend z titulu příslušnosti hospodařit s majetkovými účastmi státu byly inkasovány v úhrnné výši cca 2 281,8 mil. Kč, z toho připadlo 1 826,3 mil. Kč na dividendu od společnosti Prisko a.s. 304,7 mil. Kč na dividendu od společnosti Letiště Praha, a. s. a zbývající část dividend inkasovaných do státních finančních aktiv tvořila dividendy od společnosti ČEZ, a.s. ve výši 115,2 mil. Kč a dividendy od společnosti E.ON SE ve výši 35,6 mil. Kč. V návaznosti na usnesení vlády České republiky č. 301 ze dne 7. května 2024 již nejsou dividendy vybraných společností účelově určeny jako rezerva důchodového pojištění.

4 Státní půjčky, návratné finanční výpomoci a jiné tuzemské pohledávky státu

Státní půjčky a návratné finanční výpomoci jsou až na výjimky poskytovány bezúročně na vymezené účely územně samosprávným celkům a podnikatelským a jiným subjektům z prostředků státního rozpočtu vč. případného krytí z účtů státních finančních aktiv. Instrument návratných finančních výpomocí v některých případech nahrazuje nebo doplňuje nenávratné rozpočtové dotace.

Rozsah pohledávek státu z poskytnutých státních půjček a návratných finančních výpomocí (dále NFV) evidovaných v rámci státních finančních aktiv byl zásadním způsobem omezen zákonem č. 465/2011 Sb., kterým byl novelizován zákon o rozpočtových pravidlech. Změnou ustanovení § 36 zákona o rozpočtových pravidlech došlo k vyjmutí pohledávek z titulu NFV, poskytnutých z rozpočtové kapitoly VPS, ze státních finančních aktiv.

Pokud jde o pohledávky evidované ve státních finančních aktivech v průběhu roku 2024, pak z prostředků státních finančních aktiv nebyly poskytnuty žádné NFV. Veškeré NFV poskytnuté v minulosti z prostředků státních finančních aktiv jsou splaceny. V případě pohledávky z titulu státních půjček, poskytovaných v letech 1993 až 2000 společnosti Transgas na realizaci plynárenských VIA na teritoriu bývalého SSSR, došlo v roce 2023 ke změně charakteru této pohledávky. Od 2. pololetí 2023 je vedena jako dvě pohledávky zahraniční, a to částečně za Kazachstánem a částečně za Ukrajinou.

Kromě pohledávek vedených za státy a deblokátory – právníckými osobami je vedena pohledávka za fyzickými osobami z titulu náhrady škody z trestního a občanskoprávního řízení týkajícího se podvodné deblokace části pohledávky České republiky za Peru. Pohledávka je vymáhána pomocí exekučního řízení na majetek dlužníků. Hodnota pohledávky z tohoto titulu se v průběhu roku 2024 snížila o cca 53,7 tisíc a k 31. 12. 2024 činila cca 26,17 mil. Kč.

V podrozvahové evidenci státních finančních aktiv jsou vedeny pohledávky státu za organizacemi, kterým byly v roce 1991 ze státních prostředků poskytnuty zálohy na budoucí odkoupení splatných pohledávek za odběrateli v Iráku v souvislosti s uvalením hospodářského embarga na Irák a Kuvajt. Ukončení procesu vyrovnání irácké vlády s většinou věřitelů iráckých odběratelů bylo uskutečněno v roce 2006 formou rekondice pohledávek a uzavřením dohody o náhradním plnění, která vychází z obecných principů Pařížského klubu věřitelů. Celková hodnota pohledávky státu z tohoto titulu představovala cca 1 334,7 mil. Kč, přičemž u části této pohledávky ve výši 106,5 mil. Kč bylo trvale upuštěno od jejího vymáhání. Na základě výsledků kontrolní inventury provedené v roce 2017, byla odúčtována část zmíněné pohledávky ve výši cca 679,2 mil. Kč a na příslušném podrozvahovém účtu je tak k 31. 12. 2023 vedena pouze pohledávka za společností VLT Brno, a.s. ve výši cca 549,0 mil. Kč. Z pohledávek, u nichž bylo trvale upuštěno od vymáhání, byla již v roce 2017 odúčtována část ve výši cca 15,3 mil. Kč.

Obdobně jsou vedeny i pohledávky státu, vyplývající ze zákona č. 499/1990 Sb., o přepočtu devizových aktiv a pasiv v oblasti zahraničních pohledávek a závazků v souvislosti s kursovými opatřeními. Tento zákon stanovil povinnost bývalým organizacím zahraničního obchodu provést přepočet svých devizových aktiv a pasiv v oblasti zahraničních pohledávek a závazků v důsledku změn kurzů čs. koruny. Z tohoto titulu je v podrozvaze vedena pohledávka ve výši 685,1 mil. Kč.

Od roku 2017 jsou na podrozvahových účtech vedeny i podmíněné pohledávky za společnostmi CS Trading, Ligna a AK Krouský, k 31. 12. 2024 jsou v celkové výši cca 65,4 mil. Kč. V tomto případě se jedná o původně zahraniční pohledávku vůči Indonésii. Nárůst pohledávky o cca 3 mil. Kč oproti stavu evidovanému k 31. 12. 2023 představují narostlé úroky.

III. Přehled o stavu a vývoji státních záruk

1 Standardní státní záruky

Úhrn standardních státních záruk, tj. celkový rozsah potenciálních závazků státu z poskytnutých bankovních úvěrů krytých standardními státními zárukami České republiky byl k 31. 12. 2024 vykázan jako nulový.

V roce 2024 nebyla poskytnuta nová státní záruka podle § 73 zákona o rozpočtových pravidlech. V případě garance poskytnuté v roce 2018 podle zákona č. 179/2018 Sb., o poskytnutí státní záruky České republiky na zajištění zápůjčky České národní banky pro Mezinárodní měnový fond v limitní výši jistiny 1,5 mld. EUR, nedošlo dosud v průběhu let 2018 až 2024 k čerpání peněžních prostředků.

Stav pohledávek státu z realizovaných státních záruk zůstal v roce 2024 beze změny. K 31. 12. 2024 tak výše pohledávek z tohoto titulu dosáhla hodnoty 1 575,9 mil. Kč a týkala se výhradně standardních státních záruk.

Tabulka č. 12: Pohledávky státu z realizovaných státních záruk (mil. Kč)

+ zvýšení stavu pohledávek - snížení stavu pohledávek	Stav pohledávek k 31. 12. 2023	Změny za rok 2024			Stav pohledávek k 31. 12. 2024
		realizace záruk (+)	úhrada dlužníkem (-)	jiné změny (+,-)	
VLT, a.s. (Zetor Brno,s.p.)	1 575,9	-	-	-	1 575,9
Pohledávky z realizovaných standardních záruk	1 575,9	0,0	0,0	0,0	1 575,9

Zdroj: MF

Jako doplňující informaci lze uvést, že na základě zákona č. 228/2020 Sb., o poskytnutí státní záruky České republiky na zajištění dluhů Českomoravské záruční a rozvojové banky, a. s., vyplývajících z ručení za dluhy z úvěrů v souvislosti se zmírněním negativních dopadů způsobených virem SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů, je zabezpečeno financování decentralizovaného záručního národního programu COVID III. Maximální rozsah státní záruky je stanoven ve výši 150 mld. Kč a plnění provádí ze státního rozpočtu kapitola 322 – Ministerstvo průmyslu obchodu. Bližší informace jsou k dispozici v závěrečném účtu Ministerstva průmyslu a obchodu za příslušný rok.

2 Nestandardní státní záruky

V rámci nestandardních státních záruk nedošlo v roce 2024 k žádnému plnění státní záruky a vykazovaný stav nestandardních státních záruk, tj. záruk, které nesplňují všechny podmínky stanovené rozpočtovými pravidly, nedoznal v roce 2024 žádných změn a zůstal nulový. Obě záruky, vystavené v souvislosti s bývalou Investiční a poštovní bankou ve prospěch ČSOB a ve prospěch České národní banky jsou ukončeny.

3 Ručení ze zákona

Kromě standardních a nestandardních státních záruk, jejichž předmětem jsou smluvně určené konkrétní úvěrové či jiné závazky, existuje i ručení vyplývající ze zvláštních zákonů.

Ze zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, ve znění pozdějších předpisů, stát ručí za závazky Exportní, garanční a pojišťovací společnosti, a.s. (EGAP) z pojištění vývozních úvěrových rizik a za závazky České exportní banky, a.s. (ČEB) za splácení úvěrových zdrojů získaných touto bankou, jakož i za závazky z ostatních operací na peněžních a kapitálových trzích směřujících k získání prostředků pro zvýhodněné financování exportu, pokud k nim byl dán souhlas Ministerstva financí a České národní banky. Rozsah těchto závazků vyplývajících z uvedeného zákona a stanovených státním rozpočtem byl dodržen. V dokumentaci k rozpočtu na rok 2024 byla stanovena výše ručení za závazky ze splácení zdrojů získaných ČEB na finančních a kapitálových trzích. K 31. 12. 2024 dosahovaly závazky ČEB výše 24,3 mld. Kč. Limit garantovaných závazků EGAP (pojistná kapacita) byl na rok 2024 stanoven ve výši 218 mld. Kč, skutečná pojistná angažovanost představovala závazky v rozsahu 100,8 mld. Kč. Reálná hodnota neočekávaných rizik, která nejsou pokryta rezervami EGAP, činila 15,1 mld. Kč.

4 Záruky související s mechanismem ESM a EFSM

Pouze jako doplňující informaci lze uvést existenci závazku, souvisejícího s mechanismem ESM, resp. EFSM (European Financial Stabilisation Mechanism). Evropský mechanismus finanční stabilizace a jednotlivá rozhodnutí o poskytnutí pomoci tohoto mechanismu mobilizují zdroje rozpočtu EU do výše, kterou se členské státy včetně České republiky zavázaly respektovat, tj. zavázaly se v případě potřeby poskytnout tyto prostředky pro účely politik EU. Česká republika může být žádána pouze o doplnění vlastních zdrojů do rozpočtu EU. Na daný případ finanční pomoci z evropského mechanismu finanční stabilizace tedy nedopadá ustanovení § 73 zákona o rozpočtových pravidlech upravující podmínky poskytování státních záruk. V tomto případě je relevantní ustanovení § 7 odst. 1 písm. p) uvedeného zákona, které stanoví, že se ze státního rozpočtu hradí výdaje související s plněním závazků k Evropským společenstvím. Česká republika

není v ručitelském postavení vůči žádnému konkrétnímu subjektu, v uvedeném případě v pozici ručitele stojí rozpočet EU.

5 Aval směnek, vystavených ČNB

Ručitelský vztah Ministerstva financí vůči Mezinárodnímu měnovému fondu (dále MMF) vychází z požadavků naplnění Dohody o MMF. Příslušný dluhopis (tzv. „směnka“) vystavený Českou národní bankou je součástí kvóty, kterou upsala Česká republika, a která pokrývá celkem 75 % této členské kvóty. Vystavený dluhopis je avalován ministrem financí, neboť členy MMF mohou být pouze státy, v případě České republiky pak bylo odsouhlaseno, že dluhopis vystaví Česká národní banka a stát (dle kompetenčního zákona Ministerstvo financí) jej bude avalovat. Potenciální závazek z tohoto titulu k 31. 12. 2024 představuje cca 45,6 mld. Kč, přičemž riziko, že Česká národní banka bude vyzvána k úhradě tohoto závazku lze označit za velmi nízké.

IV. Tabulkové přílohy

Tabulka č. 1: Podrobnější přehled o vývoji státních finančních aktiv a pasiv

Tabulka č. 2: Podrobnější přehled o příjmových a výdajových operacích na korunových účtech státních finančních aktiv

Tabulka č. 3: Přehled o peněžních prostředcích a operacích na korunových účtech státních finančních aktiv

Tabulka č. 1: Podrobnější přehled o vývoji státních finančních aktiv a pasiv (mil. Kč)

	Stav k		Změna za
	31.12.2023	31.12.2024	rok 2024 (+,-)
1. Prostředky státu na depozitních bankovních účtech SFA	15 282,9	77 388,8	62 105,9
v tom: prostředky z výsledků rozpočtového hospodaření minulých let	265,8	265,8	0,0
účelové prostředky z úvěrů přijatých od Evropské investiční banky	0,0	0,0	0,0
prostředky na uspořádacích bankovních účtech SFA	995,7	782,3	-213,3
prostředky na ostatních korunových depozitních bankovních účtech SFA	10 233,2	36 169,6	25 936,4
prostředky na cizoměnových účtech SFA	3 788,3	40 171,2	36 382,9
2. Pohledávky státu vůči zahraničí vč. pohledávek z deblokací	19 634,5	20 009,2	374,7
v tom: vládní pohledávky vůči zahraničí	10 884,8	11 111,6	226,8
převzaté zahraniční pohledávky státu (od ČSOB)	2 395,2	2 504,4	109,2
pohledávky vůči deblokátorům zahraničních pohledávek	204,3	213,6	9,3
pohledávky za mezivládními organizacemi	1 583,9	1 613,3	29,5
pohledávky z realizovaných státních záruk	0,0	0,0	0,0
ostatní	4 566,3	4 566,3	0,0
3. Pohledávky státu vůči tuzemsku ve správě MF	42 751,2	35 700,9	-7 050,3
v tom: z poskytnutých státních půjček a návratných finančních výpomocí	0,0	0,0	0,0
z realizovaných státních záruk za bankovní úvěry	0,0	0,0	0,0
pohledávky za fyzickou osobou	26,2	26,2	-0,1
poskytnuté úvěry	42 725,0	35 674,7	-7 050,3
4. Majetkové účasti státu ve správě MF	58 425,8	59 076,3	650,5
v tom: z účastí u zahraničních společností a mezinárodních bank	15 279,1	15 929,4	650,4
účasti u tuzemských společností	43 146,7	43 146,9	0,1
z toho : převzaté po ČKA	1 912,2	1 912,2	0,0
účasti u zahraničních společností převzaté po ČKA	0,0	0,0	0,0
5. Cenné papíry a ostatní finanční aktiva	218 789,7	163 490,8	-55 298,9
v tom: z finančního investování na účtech řízení likvidity státní pokladny	178 759,7	143 490,7	-35 268,9
z finančního investování na jaderném účtu *)	40 030,0	20 000,0	-20 030,0
Státní finanční aktiva celkem	354 884,1	355 666,0	781,9
1. Emise státních dluhopisů na domácím trhu	2 958 733,8	3 182 216,6	223 482,7
v tom: státní pokladniční poukázky	44 881,5	81 881,0	36 999,5
střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy	2 913 852,3	3 100 335,6	186 483,2
z toho: státní dluhopisy určené pro občany	92 622,1	87 553,4	-5 068,7
Z úhrnu emisí státních dluhopisů na domácím trhu je :			
- v držbě u domácích bank	972 199,5	1 319 499,6	347 300,2
- v držbě u ostatních tuzemských subjektů	937 506,9	973 393,7	35 886,8
- v držbě u zahraničních subjektů	1 049 027,5	889 323,3	-159 704,2
2. Přijaté úvěry	147 369,8	178 333,3	30 963,5
3. Emise státních dluhopisů na zahraničních trzích	4 743,3	4 634,7	-108,6
4. Přijaté zápůjčky	0,0	0,0	0,0
5. Nesplacená část upsaného kapitálu	79 487,9	84 094,5	4 606,7
6. Jiné	52,7	58,1	5,4
Státní finanční pasiva celkem	3 190 387,5	3 449 337,2	258 949,7

*) v souladu s novelizovaným zněním ustanovení § 36 odst. 7 a) zákona č. 218/2000 Sb. není jmenovitá hodnota SDD nakoupených z prostředků jaderného účtu zahrnuta do státních finančních pasiv vykazovaných k 31. 12.

Zdroj: MF

Tabulka č. 2: Podrobnější přehled o příjmových a výdajových operacích na korunových účtech státních finančních aktiv (mil. Kč)

	Skutečnost za rok 2023	Schválený rozpočet 2024	Skutečnost za rok 2024	Plnění rozpočtu (%)	Index 2024/2023
A. Příjmové operace kapitoly OSFA	4 693,9	5 311,5	6 124,3	115,3	130,5
v tom: příjmy od nefinančních podniků - odvody od původců RAO	1 728,6	1 700,0	1 644,3	96,7	95,1
příjmy z finančního investování (vč. premií/diskontů)	2 587,6	1 600,0	1 976,2	123,5	76,4
příjmy z dividend a podílů na zisku	371,8	2 000,0	2 281,8	114,1	613,7
příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů	0,0	0,0	0,0	x	x
příjmy z likvidace státních podniků	1,1	10,0	218,4	2 183,9	x
převod přebytku fondu důchodového pojištění z minulých let	0,0	0,0	0,0	x	x
ostatní příjmy kapitoly OSFA	4,8	1,5	3,6	242,0	76,1
B. Ostatní příjmové operace realizované na účtech SFA	25 840,9	0,0	16 605,2	x	64,3
Příjmy z operací na účtech SFA celkem (A+B)	30 534,8	5 311,5	22 729,5	x	74,4
C. Výdajové operace kapitoly OSFA	2,1	10,0	2,1	20,6	99,3
v tom : úhrada za nákup akcií	0,0	0,0	0,0	x	x
na řešení mimořádných situací a posílení ÚSC	0,0	0,0	0,0	x	x
na restituce zemědělského majetku	0,0	0,0	0,0	x	x
ostatní výdaje kapitoly OSFA	2,1	10,0	2,1	20,6	99,3
D. Přesuny z kapitoly OSFA do jiných rozpočtových kapitol	250,1	0,0	0,0	x	0,0
v tom : na krytí výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen na restituovaném majetku	0,0	0,0	0,0	x	x
na krytí výdajů vodního díla	185,0	0,0	0,0	x	0,0
na řešení problémů spojených s důchodovým pojištěním	0,0	0,0	0,0	x	x
na krytí výdajů na programy ve veřejném zájmu vedené v IS	65,1	0,0	0,0	x	x
E. Ostatní výdajové operace realizované na účtech SFA	20 905,5	x	21 737,9	x	104,0
v tom: financování Správy úložišť radioaktivních odpadů	584,4	910,6	522,4	57,4	89,4
Výdaje z operací na účtech SFA celkem (C+D+E)	21 157,7	x	21 740,0	x	102,8
Saldo příjmů a výdajů z operací SFA	9 377,1	x	989,5	x	x
z toho: za kapitolu OSFA včetně přesunů	4 441,7	5 301,5	6 122,3	115,5	137,8

Zdroj: MF

Tabulka č. 3: Přehled o peněžních prostředcích a operacích na korunových účtech státních finančních aktiv (mil. Kč)

	Stav k		Změna za rok 2024 (+, -)	Příjmové a výdajové operace včetně transferů na účtech SFA				užití zůstatků bankovních účtů	Financující operace na účtech SFA					finanční investování	Celkové saldo financování
	31.12.2023	31.12.2024		transferů na účtech SFA					dluhové financování						
				příjmy (+)	výdaje (-)	transfery *) (-)	saldo (+, -)		emise SPP	emise SDD	zahr. emise SDD	úvěry ze zahraničí	jiné operace		
1. Prostředky z výsledků rozpočtového hospodaření minulých let v tom :	265,8	265,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1978 - 18327001/0710	265,8	265,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Prostředky od EIB	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Prostředky na uspořádacích účtech SFA v tom:	995,7	782,3	-213,3	16 605,3	21 215,6	-	-4 610,3	213,3	23 717,0	190 695,1	-	23 891,8	-233 906,9	-	4 610,3
1978 - 28621001/0710	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1978 - 23927001/0710	0,0	0,0	0,0	16 605,2	21 215,6	-	-4 610,4	-	23 717,0	190 689,5	-	23 891,8	-233 687,9	-	4 610,4
1978 - 24022001/0710	271,5	58,0	-213,4	-	-	-	-	213,4	-	5,6	-	-	-219,0	-	-
1978 - 17623001/0710	93,7	93,7	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1978 - 23329001/0710	508,9	508,9	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1978 - 21227001/0710	121,6	121,7	0,1	0,1	0,0	-	0,1	-0,1	-	-	-	-	-	-	-0,1
4. Prostředky na ostatních účtech SFA v tom: 1978 - 23425001/0710	10 233,2	36 169,6	25 936,4	6 124,2	2,1	522,4	5 599,8	-25 936,4	-	-	-	-	-	-	-5 599,8
1978 - 23820001/0710	133,0	23 571,2	23 438,2	3 624,1	0,0	522,4	3 101,6	-23 438,2	-	-	-	-	-	20 336,6	-3 101,6
1978 - 23820001/0710	8 772,2	11 270,4	2 498,1	2 500,2	2,0	0,0	2 498,1	-2 498,1	-	-	-	-	-	-	-2 498,1
1978 - 12822001/0710	678,3	678,3	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1978 - 33025001/0710	649,7	649,7	0,0	-	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	0,0
jiné účty			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prostředky SFA na bankovních účtech celkem	11 494,6	37 217,7	25 723,0	22 729,5	21 217,6	522,4	989,5	-25 723,0	23 717,0	190 695,1	-	23 891,8	-233 906,9	-	-989,5

*) jde o převod práva čerpat výdaje z rozpočtu kapitoly OSFA do rozpočtu jiných kapitol, na základě čehož se výdaje původně rozpočtované v kapitole OSFA realizují v těchto jiných kapitolách státního rozpočtu. Prostředky na činnost SÚRAO jsou rozpočtovány v kapitole MPO a kryty z jaderného účtu.

Zdroj: MF